

JAN FLAŠKA

KAZDA
CENU



motto

Za každou cenu

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz



motto

Jan Flaška

Za každou cenu – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.


ALBATROS MEDIA a.s.

JAN FLAŠKA
KAŽDÁ
CENU

PRAHA
2018

Úvodní slovo Jiřího Březiny

Milí čtenáři!

Ne, ne – budme skromnější. Tedy:

Milý čtenáři!

Jak už brzy poznáš, autorem této knížky fejetonů je poměrně vtípný člověk. Ve chvílích, kdy jeho texty nejsou vysloveně legrační, jsou alespoň ironické nebo neotřele napsané. Já sám píšu detektivky, takže jsem se přirozeně snažil vypátrat, jak to ten chlap dělá.

Zjistil jsem něco, co jsi, milý čtenáři, možná ani nechťěl vědět: všechna ta legrace má svou temnou stránku.

Honza Flaška totiž své vtípy zkouší na živých lidech. Na svých dětech, příbuzných, kamarádech. Ti všichni musí přetrpět všechny ty příšerné zkušební verze vtípků, nepodařené slovní hříčky a žalostně nefunkční dvojsmysly. Teprve tehdy, když je Honza spokojený s jejich podobou, použije je do svých fejetonů. A to někdy trvá i celé týdny.

Snad si myslíš, milý čtenáři, že přeháním, ale já tohle martyrium zažil na vlastní kůži. Honza měl tenkrát rozepsaný fejeton o víně a zasekl se na pasáži o tom, jak rozpoznat jeho kvalitu. Při jednom našem setkání to na mě vybalil: „Víš, jak se dělí vína? Na dobrá a špatná!“ Dlouho se pak sám sobě smál.

Milý čtenáři, přijde ti to humorné? Mně ne.

O pár dní později jsem potkal Honzu na ulici. „Víš, jak dělíme vína? Na dobrá, špatná a pro Pražáky!“ (Smích.)

Zmohl jsem se jen na to, abych zvedl oči v sloup. Honza se zatvářil zkroušeně, ale nevzdal se. Bohužel.

Jednou mě ve tři hodiny v noci vzbudilo zapípání mobilu. Honzova SMSka zněla stručně: „Pitná a nepitná!“ Právě tehdy jsem se rozhodl začít se Honzovi vyhýbat.

I přesto se mu jednou podařilo mě dohonit, když jsem šel po ulici. Ještě celý zadýchaný na mě vybafl: „Pitná a užitková!“ Když pak konečně popadl dech a přestal se potit, zasmušil se. „Asi by se ale měla dělit nějak dál. Co takhle na chutná a... a...“ Tenkrát se mi naštěstí podařilo nenápadně se vytratit a od té doby vycházím z domu jen pod pseudonymem.

Proto, milý čtenáři, až budeš číst následující stránky, nezapomínej na to, že každý tvůj úsměv byl vykoupen utrpením a potoky slzí Honzových nejbližších. Kdesi jsem četl, že psaní fejetonů je řehole. Z vlastní zkušenosti to mohu jedině potvrdit – v Honzově případě je to skutečná řehole zejména pro jeho blízké.

Tvůj

Jiří Březina

P. S.: Čtěte detektivky.

Mrtví přicházejí z Přerova

Některé lidi jejich jméno předurčuje k velkým činům, k uměleckému vzepětí, v horším případě alespoň k význačným politickým rozhodnutím. Já se jmenuju Jan Flaška a moje jméno mě předurčuje k tomu, aby mi kdokoli, schopný dát dohromady větu o dvou větných členech, říkal pořád dokola věci jako „Jé! Flaška! Jsi zálohovanej? A máš špunt? Jsi skleněnej? Jsi od piva, nebo od limonády?“

Nejsem v tom ale sám. Třeba takový pan Těžký to jistě nemá v životě lehké, a paní Lehká to má určitě taky dost těžké – tedy všech 640 paní Lehkých, co po republice žijí. Soucítím i se šesti sty Stehny, kteří chodí po našich krajích, zejména po Praze a Chotěbořsku. Umím si představit posměšky, věnované všem Kosprdům, Houžvičkům, Urvinitkům, Zadkům, Kakáčům a Grupáčům. Nemluvě o všech hloupých vtipech, které si musí vytrpět každý z těch 79 pánů, co se jmenují Smrt, zejména když někam přijdou na návštěvu.

Je mi trochu líto, že tahle zajímavá příjmení jsou čím dál tím vzácnější. Třeba takoví Mrtví pomalu vymírají – v roce 2010 u nás žilo 228 pánů a paní Mrtvých – většinou na Přerovsku – zatímco v roce 2015 jich bylo už o dvanáct méně, a to přesto, že se mezi těmito roky narodilo hned šest nových Mrtvých.

Svému legračnímu příjmení ale za jednu věc přeci jen vděčím. Myslím, že jsem díky němu empatičtější k ostatním – umím si představit, jaké to je, když musíte od dětství snášet ústrky a posměch kvůli něčemu, co jste si sami nevybrali a za co nemůžete. A nemusí to být jen jméno či příjmení, ale třeba i vzhled, vrozená neschopnost, nebo naopak výrazný či netradiční talent. Možná, že kdyby každý člověk musel rok žít s nějakým legračním příjmením, naučili by se lidé vzájemnému porozumění. Buď to, nebo by se zvýšil počet opravdu špatných vtipů na srandovní příjmení.

No, a kdyby vás to zajímalo, tak jsem – coby Flaška – skleněný, nezalohovaný a od vína a v poslední době si připadám poněkud nenaplněný. A co se týče špuntů, tak ty jsme si se ženou pořídili dokonce dva.

(statistická data jsou převzata z www.kdejsme.cz a online zdrojů MVČR)

Napiš, prosimtě, pár slov o sobě

Občas se stane, že vás někdo požádá, abyste řekli nebo napsali „pár slov o sobě“.

Každá třetířadá celebrita to má snadné: najde si o sobě něco na internetu a normálně dá Ctrl+C, Ctrl+V, ale co my, zástupci sprostého lidu, o nichž internet zarytě mlčí? My na sebe musíme všechnu tu chválu nakydát sami.

Mít možnost napsat „pár slov o sobě“ totiž znamená získat volný lístek do fantastického světa bezbřehého chvástání a egomaniakální sebe prezentace. Většina lidí proto do svých medailonků vypíše všechny své tituly, které visí z obou stran jejich jména jako hrozny parazitů, a pak je doplní seznamy svých výstav, publikací a vítězství.

I já pokaždé dostanu nutkání vyprsit se s něčím, co by všem vyrazilo dech, jako třeba že jsem se bez přístrojů potopil na dno Mariánského příkopu, zdolal Kilimandžáro poslepu na chůdách nebo že jsem snědl na posezení patnáct kilo živých chroustů. Bohužel, ohlédnu-li se objektivně za svým doposud prožitým životem, nezbývá mi než konstatovat, že je malý, plochý a ubohý. Mým největším dosaženým úspěchem tak zůstává, že jsem se nezabil, když jsem se pokoušel opravit pračku jen za pomoci dláta a vidličky. Mám-li ale přeci jen potlačit falešnou skromnost a vyjmenovat, v čem vynikám, pak jsou to: a) malost, b) plochost

a c) ubohost. V medailonku bych následně mohl zmínit i do-
savadní milníky svého života:

1. V 16 letech jsem snědl skoro půl talíře vepřových plíč-
ků a skoro jsem se u toho ani nepozvracel.
2. Ve 23 letech jsem byl poprvé u holiče a zjistil, že holič
stříhá dvakrát rychleji než maminka, ale zato po mně
chce šedesát korun.
3. V 35 letech jsem si koupil své první kolo. Když jsem si
ho přivezl domů, zjistil jsem, že je dámské.
4. Svou ženu jsem při obou porodech držel za ruku. Bý-
val bych radši, kdyby mě celého sevřela v náručí, pro-
tože jsem byl pokaždé dost nervózní, ale žena bohu-
žel nemohla, protože právě rodila nějaké děti. Díky
její vyrovnanosti a úsměvům jsem ty porody nakonec
jakžtakž zvládl.

Jenže život není jen o milnících a titulech. Kdejaký slo-
vutný docent by byl hned lidu blíž, kdyby místo všech těch
cizích slov stálo v jeho životopise něco lidského. Třeba: „Má
slabost pro čivavy, šmoulovou zmrzlinu a předkusy. Rád se
dloube v nose, když se nikdo nedívá. Miluje jódlování ve spr-
še. Jeho tajným snem je stát se virtuosem na apalačský dulci-
mer a zažít sex s černošskými dvojčaty.“ Alespoň mně by byl
určitě blíž – už proto, kolik bychom toho měli společného.

I když já tedy netrvám na tom, aby to byla dvojčata.

Stručný životopis Boha

Na začátku historie si lidé nevěděli rady se spoustou věcí. Jejich život byl plný záhad: nevěděli, jak vznikají blesky, proč prší, jak se na nebe dostaly hvězdy, proč se vždycky ženy zamilují do nějakého úplného idiota a podobně, a tak si všechno, čemu nerozuměli, vysvětlovali tím, že svět řídí různí bohové.

Třeba ve starověkém Řecku měli bohy prakticky na všechno. Výklad světa podle starých Řeků je dost zmatený: na počátku byl Chaos, pak přišli Gaia, Eros a pár dalších, do toho se to začalo hemžit Titány, přičemž jeden z nich snědl vlastní děti a vykastroval svého otce, pak se tam začalo motat nějak moc postav včetně hloupých jednookých Kyklopů, co se ale vytahovali nad ostatní – prostě to celé připomínalo vznik nějaké nadnárodní korporace. Po následné restrukturalizaci se nejužší vedení řeckých bohů usídlilo na Olympu a rozdělilo si funkce: hromy a blesky, správu vodstev, lásku, války apod. Málokdo už dneska zná jejich jména, ale určitě si vzpomenete alespoň na jméno jejich CEO, totiž Dia. Dnes se podle něj jmenují potraviny bez cukru. (Také pracoval pod přezdívkou Zeus.)

Podobné systémy fungovaly poměrně úspěšně pěkných pár století i v Římské říši, v Egyptě a i jinde, ale pak se ukázalo, že je jednodušší věřit v jediného Boha, který může za

všechno. Zpočátku to mezi zastánci více bohů a zastánci jediného Boha trošku skřípalo, takže ti první používali ty druhé jako krmivo pro lvy, ale po mnoha a mnoha staletích, kdy se tyhle dvě skupiny vzájemně vyvražďovaly, se lidé nakonec víceméně shodli na tom, že Bůh je jen jeden, a teď se vyvražďují kvůli tomu, že se nedokážou shodnout jaký. Pojdme se teď podívat na nejdůležitější světová náboženství.

Židé patří mezi skutečné pionýry monoteismu. Vyznávají jediného Boha, který vystupuje pod uměleckým pseudonymem JHVH, a už tisíce let o něm čtou pozpátku knížku namotanou na klacku, a navíc napsanou cizím písmem. Dělají i spoustu dalších úplně nesrozumitelných věcí v divném jazyce, což je hlavní důvod, proč je všichni nenávidí a odjakživa na ně pořádají pogromy. Židé jsou historickým důkazem dávného lidského přesvědčení, že když něčemu nerozumím, tak to zabiju a okradu. Moc bych se nedivil tomu, kdyby se nějakým takovým způsobem dostal do křesťanské bible židovský Starý zákon.

Ten ale pro křesťany není tak důležitý, jejich zásadní svatou knihou je dva tisíce let starý Nový zákon, což ho navzdory názvu neřadí zrovna mezi horké novinky na knižním trhu. Je s podivem, jak dlouho se tahle věc drží v knihkupectvích, její děj přitom není zas až tak strhující. Posuďte sami: panně se narodí chlápek a tvrdí, že je syn Boha, což mu nejdřív všichni věří, když jim předělává vodu na víno a dává chleba zadarmo. Chlápek všechny nabádá, že by se měli vzájemně milovat, ale přitom je sám na ostatní většinou narsaný, protože lidi se moc rádi nemají. Krom dvanácti, co mu všechno žerou, to lidi po nějaké době přestane bavit, a tak ho strašlivě zmlátí a ukřižují a hnusně se mu smějí, že není

syn Boha. On jim všem ale stejně nakonec vytře zrak, protože tři dny po smrti obživne a vyleze do nebe za Bohem všem natruc. To celé je v té knížce napsáno čtyřikrát za sebou.

Hodně se teď mluví o islámu. Tohle náboženství v poslední době proslulo hlavně díky extremistům, kteří se snaží o výhodách svého vyznání přesvědčit ostatní tím, že je pozabíjejí a rozhazují přitom kolem sebe kusy vlastního masa. Islám stojí na pěti pilířích, což je hned o tři víc, než kolik má naše důchodová reforma. Jsou to: „šaháda“ – víra v jednoho Boha a jeho proroka Mohameda, „saum“ – povinnost držet o ramadánu půst, „hadždž“ – povinnost vykonat pouť do Mekáče, „zakát“ – povinná almužna na chudé a „salát“ – pořádně opotřebovaný výtisk Koránu. Mezi Čechy nemá islám moc šanci uspět kvůli svému vztahu k domácím mazlíčkům: pro muslima je pes nečisté zvíře, kdežto pro Čecha je pes prdelka chlupatá, co skáče přes oves, a jde za ní myslivec.

Buddhisté považují své náboženství spíš za systém, jak pracovat se svou myslí, meditovat a chodit do vegetariánské restaurace. Zakladatelem buddhismu byl před 2 500 lety jeden princ, co si sednul pod strom v Indii a seděl pod ním tak dlouho, až tam dosáhl posvícení. Nebo podsvícení? Něčeho takového.

O hinduistech toho u nás moc nevíme, snad jen to, že jich je miliarda, že věří v kasty, převtělování, v bohy Šivu, Bráhmů a Višnu a v to, že bohyně Kálí.

Nezapomínejme ani na nejrozšířenější české náboženství: ateismus. Ateisté věří, že Bůh neexistuje, takže všechno vzniklo jen shodou náhod. Vesmír se na začátku tak nějak zamyslel, až to bouchlo a byly z toho hvězdy a pak i planety. No a pak na zeměkouli tak dlouho bublaly oceány, až

z nich vylezly natolik rozdílné a bizarní formy života, jako je třeba fuchsie, krtonožka nebo členská základna politického hnutí ANO.

Je i mnoho dalších věrouk, ale tento článek nemá ambice seznámit vás se světovými náboženstvími nějak zevrubně. Je na vás, abyste se sami ponořili do studia dějin různých náboženských směrů. Jsou to fascinující příběhy plné moudrosti, naprostých blábolů, válek, fanatismu, mystiky, dalších naprostých blábolů, upocených pokusů největších mozků světa ty bláboly nějak rozumně vysvětlit, zázraků, bojů o moc, lidské houževnatosti, krásy, lásky a blábolů. Studium náboženství vám přinese nejen lepší pochopení dějin a lidstva, ale zejména lepší pochopení tohoto fejetonu. Protože až budete studovat světová náboženství, přestanejte si najednou být jistí, jestli si z vás dělám větší srandu já, nebo ta náboženství.

Intelligence vybuchujících počítačů

Určitě se vám to stalo taky. Nutně jste po někom potřebovali, aby vám e-mailem poslal obrázek, text nebo něco podobného, ovšem odpovědi jste se dočkali až po několika týdnech s vysvětlením: „Promiň, ale mně *vybuchnul počítač*.“ To je důkaz, že jsou inteligentní, neboť reagují stejně jako člověk, když po něm něco chcete.

Ještě v roce 1950 ovšem matematik Alan Turing razil teorii umělé inteligence, v níž se o vybuchujících počítačích nic netvrdilo. Podle něj se inteligentní stroj pozná podle toho, že „jeho lingvistický výstup nerozeznáme od lingvistického výstupu člověka“. Bohužel, ani dnes, po šedesáti letech překotného vývoje výpočetní techniky a mohutného vzestupu civilizace, neprojde Turingovým testem inteligence spousta lidí, natož počítačů. Například předvčerejší rozhovor s pá-nem, co dělá zákaznickou podporu mému dodavateli plynu, ve mně vzbudil dojem, že nemluví s člověkem, ale s nepodařeným výsledkem romantického vztahu mezi cvičeným ptakopyskem a zaseknutým gramofonem.

Já: „*Můžete mi vysvětlit, proč jste zlevnili plyn, ale zvedli mi měsíční zálohy?*“

Podpora: „*Děláme to pro větší spokojenost zákazníků.*“

Já: „*Ale já nejsem spokojený! Nechápu, proč mám platit víc, když plyn zlevnil.*“

Podpora: „Kdybyste platil méně, bylo by to pro vás nevýhodné. Děláme vše pro spokojenost našich zákazníků. Máte ještě nějaké dotazy?“

Já: „Ne, děkuji. Pozdravujte gramofon a ptakopyska.“

Podpora: „Ano, děkuji. Pro vaši větší spokojenost byl náš rozhovor nahráván.“

Pracovní pozici takovéhohle člověka by nemusel zastávat počítač disponující umělou inteligencí, bohatě by stačil i psychotický psací stroj se začínající demencí.

Na druhou stranu, právě těmhle lidem by mohl rozvoj počítačů hodně pomoci. Když už mohou mít lidé umělé zuby, umělé klouby a umělá poprsí, proč by jim nemohli voperovat i umělou inteligenci? Zním řadu lidí, kteří nejsou inteligentnější než topinkovač (čímž myslím topinkovač odpojený od přívodu elektrické energie); nezřídka jsou to právě ti lidé, co mají umělá poprsí. Takovým nešťastníkům by uměle navýšené IQ výrazně pomohlo překonávat překážky, které brzdí jejich osobnostní rozvoj, například jakou kabelku si dneska vzít k těmhle botám. Zůstává otázkou, jestli by jim umělá inteligence neplandala v tom obrovském volném prostoru, který mají v hlavě vedle svého mozku.

Zatím jde o čistě teoretickou otázku, protože umělá inteligence je zatím velmi neumělá. Kromě řady jiných firem se do pokusů s ní odvážně pustil i Microsoft. Jeho pokus dopadl přesně tak, jako dopadají všechny pokusy firmy Microsoft přijít s něčím novým. Na konci března 2016 umístila na internetovou sociální síť Twitter počítač, který předstíral, že je pubertačka jménem Tay.

Umělá dívka si v typickém holčičím slangu povídala s jinými uživateli a z toho, co se od nich dozvěděla, se učila a vylepšovala své znalosti a inteligenci. Jenže když vystupu-